

ВІДГУК

ВІДГУК офіційного рецензента

доктора медичних наук, професора **Вдовиченка Сергія Юрійовича**

на дисертаційну роботу

Чайки Оксани Олександрівни

«Диференційний підхід до протоколів контрольованої стимуляції яєчників у жінок репродуктивного віку з прогнозованою слабкою відповіддю»,

поданої в разову спеціалізовану раду

при Національному університеті охорони здоров'я України

імені П. Л. Шупика МОЗ України

на здобуття наукового ступеня доктора філософії

в галузі знань 22 Охорона здоров'я за спеціальністю 222 Медицина

(наукова спеціальність «Акушерство та гінекологія»).

Актуальність даного дослідження підтверджується літературними даними, що свідчать про зростання кількості неуспішних спроб використання допоміжних репродуктивних технологій (ДРТ) через слабку реакцію яєчників на контрольовану стимуляцію. Отже, необхідне впровадження нового підходу до контрольованої стимуляції яєчників у жінок зі зниженим оваріальним резервом, який відрізняється від того, що застосовується для загальної популяції пацієнток у програмах ДРТ.

Сучасні уявлення вказують на те, що прогностичний аналіз низької оваріальної відповіді на стимуляцію гонадотропінами повинен базуватися на Болонських критеріях. Деякі дослідники висловлюють сумніви щодо включення в дані критерії прогнозованої слабкої відповіді, особливо з урахуванням змін в оваріальному резерві, аргументуючи це тим, що для успіху програмах ДРТ вирішальну роль відіграє якість ооцитів, а не їхня кількість.

Застосування комбінованого лікування фолікулостимулюючим та лютеїнізуючим гормонами (ФСГ+ЛГ) для жінок із передбаченою слабкою реакцією на контрольовану стимуляцію яєчників вважається обґрунтованим. Проте, обрання конкретних комбінованих гонадотропінів, залежно від їхнього походження (людські чи рекомбінантні), залишається предметом обговорення. Думки фахівців розділені: деякі рекомендують комбінацію сечових гонадотропінів для жінок із передбаченою ослабленою відповіддю, тоді як інші підтримують поєднання рекомбінантного ФСГ та ЛГ, що вводяться

окремо (рФСГ та рЛГ) або у складі одного препарату (рФСГ+рЛГ). Це свідчить про різноманітність поглядів у цьому питанні.

Мета даної роботи полягала в підвищенні ефективності відновлення репродуктивної функції у програмах ДРТ для жінок репродуктивного віку з передбаченою слабкою реакцією яєчників. Для досягнення цієї мети був розроблений та впроваджений диференційований підхід до протоколів контрольованої стимуляції яєчників у цільовій групі жінок.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами

Зазначена дисертаційна робота представляє собою науково-дослідну працю, яку виконано на кафедрі акушерства, гінекології та репродуктології Національного університету охорони здоров'я України імені П.Л. Шупика: «Диференційний підхід до протоколів контрольованої стимуляції яєчників у жінок репродуктивного віку з прогнозованою слабкою відповіддю», 0120U100090 номер державної реєстрації, термін виконання 2019 - 2023 роки. Дисертант є виконавцем фрагменту наукової роботи.

Розглядаючи основні особливості наукової новизни у представленій дисертації, важливо відзначити, що автор розвинув та розширив уявлення про показники гонадотропної стимуляції та індукованого фолікулогенезу у пацієнток із передбаченою слабкою відповіддю на різні гонадотропіни в програмах ДРТ.

Автор представила нові наукові концепції, що стосуються характеру змін у кількісному та якісному складі ооцитів та ембріонів під впливом рекомбінантних та сечових гонадотропінів під час КСЯ у обстежених жінок.

Автор ретельно вивчила особливості перебігу вагітності, пологів та стану новонароджених у рамках циклів ДРТ після проведення КСЯ різними гонадотропінами у жінок з безпліддям, і надала переконливі докази їх клінічної ефективності.

Практичне значення

Виявлені та конкретизовані фактори ризику прогнозованої слабкої відповіді яєчників на стимуляцію гонадотропінами у пацієнток з безпліддям, що мають намір скористатися методами ДРТ. Визначена важливість комплексної оцінки

оваріального резерву для передбачення слабкої реакції на КСЯ, що включає такі аспекти: вік, рівень ФСГ, концентрацію АМГ та результати ультразвукового дослідження. Окрім того, встановлено цілеспрямованість визначення рівня IGF-I в сироватці крові на 2–3 день спонтанного менструального циклу.

Автор підтвердила, що використання кількості антральних фолікулів (КАФ) як показника оваріального резерву дозволяє більш точно прогнозувати реакцію яєчників на стимуляцію гонадотропінами. Також автор наголосила на важливості чіткого інформування пацієнток про низьку ймовірність отримання власного ооцита у випадку, коли КАФ менше 5-ти.

Дисертаційна робота побудована за класичним принципом: вступ, огляд літератури, матеріал і методи дослідження, п'ять розділів власних досліджень, аналіз та узагальнення отриманих результатів, висновки, практичні рекомендації, список використаних літературних джерел, що містить 100 найменувань вітчизняних та іноземних наукових праць.

Всі наукові положення і висновки цілком обґрунтовані, логічно впливають зі змісту роботи, мають теоретичне і практичне значення.

Обґрунтованість основних положень та висновків дисертації підтверджується достатнім об'ємом клінічного матеріалу, до дослідження залучено проспективно 180 жінок, які планували вагітність протягом 2019-2022 років.

Основні положення дисертації опубліковані у 6 наукових робіт, всі статті в наукових виданнях, рекомендованих МОН України, 2 тез у матеріалах наукових з'їздів та конференцій, 2 роботи включені до міжнародної наукометричної бази Scopus. Результати дослідження широко представлені на науково-практичних конференціях в Україні за фахом.

Результати проведеного наукового дослідження використовуються в педагогічному процесі при навчанні студентів, лікарів-інтернів, іноземних клінічних ординаторів, аспірантів і лікарів на кафедрі акушерства, гінекології та репродуктології Національного університету охорони здоров'я України імені П.Л. Шупика.

Зауважень принципового характеру немає. Серед несуттєвих недоліків можна виділити наступні:

1. Розділи власних досліджень дещо перевантажені посиланнями на літературні джерела та відомостями загального порядку, які потрібно перенести в огляд літератури та матеріали і методи дослідження.

2. У тексті є окремі орфографічні, стилістичні і друкарські помилки.

Вказані зауваження виправлені автором роботи в процесі рецензування. У порядку дискусії бажано почути відповідь на кілька питань:

1) Яка Ваша особиста участь в дисертаційному дослідженні?

2) Де Ви набирали пацієнток в групи дослідження?

Висновок

Дисертаційна робота Чайки Оксани Олександрівни на тему «Диференційний підхід до протоколів контрольованої стимуляції яєчників у жінок репродуктивного віку з прогнозованою слабкою відповіддю», подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії в галузі знань 22 Охорона здоров'я за спеціальністю 222 Медицина (наукова спеціальність «Акушерство та гінекологія»), яка виконана при консультуванні д.мед.н, професора кафедри акушерства, гінекології та репродуктології Національного університету охорони здоров'я України імені П.Л. Шупика Камінського А.В., є закінченою науковою працею, яка за сукупністю отриманих результатів вирішує важливу проблему сучасного акушерства - розробка та впровадження диференційованого підходу до протоколів контрольованої стимуляції яєчників, який підвищить ефективність відновлення репродуктивної функції в програмах допоміжних репродуктивних технологій у жінок з безпліддям.

Виходячи з актуальності, об'єму та рівня досліджень, наукової новизни результатів, теоретичної та практичної цінності отриманих даних, об'єктивності та обґрунтованості висновків, беручи до уваги особистий внесок здобувача, дисертаційна робота Чайки Оксани Олександрівни на тему «Диференційний підхід до протоколів контрольованої стимуляції яєчників у жінок репродуктивного віку з прогнозованою слабкою відповіддю» повністю відповідає вимогам пп. 6, 7, 8 Порядку присудження ступеня доктора філософії

та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 № 44, та наказу МОН України від 12.01.2017 № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» і може бути представлена до офіційного захисту, а її автор Чайка Оксана Олександрівна повністю заслуговує присвоєння наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 222 Медицина (наукова спеціальність «Акушерство та гінекологія»).

РЕЦЕНЗЕНТ

доктор медичних наук,
професор кафедри акушерства,
гінекології та медицини плода

НУОЗ України імені П.Л. Шупика

Сергій ВДОВИЧЕНКО

[Handwritten signature]